

138 / 2
1911

X
138 / 2
1911

საქართველოს
პრინციპალი
გაზეთთა

ს. არაბული

ბაბაბული

საზოგადოებრივი
ჟურნალი.

საგვისტო.
№ 16

1911

ვალიყალი მუხვილა
მხირა წლოვესთათვის.

შინაარსი:

I— სურათი	1
II— ალუ, ალუ!.. — ლექსი გ. ქუჩაშვილისა	3
III— ნანიკო (დასასრული) — ე. შალაქიაშვილისა	4
IV ძაღლი და ძღარბი (იგავი, — თავისუფალა თარგმანი გერმანულით) — ა. ზნუაშვილისა)	9
V— პატარა ფისოს ამბავი, — (შ. ქრთველიშვილისა	11
VI— ჩხიკვი, — ივანე ელიაშვილისა	15
VII— პაპას მონღოლიზმით (თარგმანი) ელენე სხვლედა- ნასა.	18
VIII— გასართომი: გამოცანა, რებუსი და აღსნა	24

ნაკადული სემპლური ჟურნალი.

ქართული
ლიბრერი

წელიწადი 80 VII.

№ 16

აგვისტო, 1911 წ.

წელიწადი 80 VII
აგვისტო 1911 წ.
სემპლური

შინაარსი:

7 1181 0650866

NY 68 09690207

I - სურათი	1
II—აღუ, აღუ!..—დექსი გ. ქუჩაშვილისა	3
III—ნანიკო (დასასრულა)—ე. შალაქიაშვილისა	4
IV ძაღლი და ძღარბი — (იგავი, — თავისუფალა თარგმანი გერმანულით)—ა. შანშიაშვილისა)	9
V—პატარა ფისოს ამბავი, — (შ. ქართველიშვილისა	11
VI—ჩხიკვი, — ივანე ელიაშვილისა	15
VII—პაპას მონღოლიზმით (თარგმანი)— ელენე ახვლედიანისა	18
VIII—გასართობი: გამოცანა, რებუსი და აღსნა	24

ა ლ უ, ა ლ უ!..

ღუ, ზღუ,
 გაიღიმე,
 შემოდცინე,
 დედის გულა;
 მოციდციმე
 ბუქი ბუინე,
 დაფარულია
 სინარულია...

იტიტიინე,
 ხეძო ბეშეო;
 იტიტიიკე, კანაცვადლე;
 შენს დედის მწუხარება
 სინარულად შეუცვადლე...

გ. ქუჩიშვილი.

ნ ა ნ ი კ მ.

(დასასრული).

ალებში გაუიღნენ. მოძველებულიყო. აურილი სიმინდები ზღვას მოგაკონებდათ. მზის სხივები თავისუფლად დანაჯარდობდნენ შიგ... ხანდისხან

ნიაფიც გაუქროლებდა სოფლქ.

— შეილო, მკონი ზენა ქარი ამოდის და მოვხედა ღმკროთმა...

— რავა, მამა?— უცებ შეკითხა უერებ-გამოცქვეტილი ნანიკო.

— თუ ქარი იქნა, მახეში მწერების გამოსხსნას ვერ აუხვალ...

მამა-შეილი ენაში მიუიღნენ. მამამ, სედაც-კი სქელი სიმინდი ხასა, თოხნის დაწვებამდე გამოსჭრა. ნანიკო უკან დასდევდა და ჭკრებდა. შეძევკ იქავ მინდორში დაბმულ ძროხას გამოუტანა. ძროხა მადიანად შეუდგა დილის საუსმეს, ნანიკოც იქ მიუჯდა. ძროხის ებებს ღრავა-ღრუჭი გაუდიოდა. ცოტა არ იუოს, ეს ხმა ხელს უძლიდა ნანიკოს, მწერების ფიქრებსა და ოცნებობას მისცემოდა. მაინც დიდ-ხანს იოცნებდა. ვინ იცის, რამდენი სიტკბოება განიცადა ამ ღროს? სახეზე სამოთხე ეხატებოდა.

— ძამბ, წავიდე? — ჭეთისა კარგა ხნის ოცნების შემდეგ ძამბს.

— წადი, შეილო, წადი...

ნანიკო უცნადად მოსწუდა ადგილიდან. ძირბის, მიჭურენს სინარულით; სულის-თქმა გაუხერდა, გულის დაგა-ღუკი გაუდის, სახე უცინის... ხან სიძინდის ნაძირადს წაჭკრა ფეხი, ხან ქვას, მაგრამ არც ერთს უურადლებას არ აქცევს, მიჭქრის და თან სურსულებს: „ღმერთო, შენი მადლის ჭირბე, ისმინე ჩემი ვედრება“...

ღარწმუნებულა, რომ უთუოდ დაიჭერს.

ამ დროს მახუბის ძეგტი არაფერი არსებობს მისთვის ქვეყნად. ისინია მისი გამხარებელი, გამაბედნიერებელი.

აი, კიდევ მივიდა. ნახა ერთი თვალი, მეორე... უკვლად ცარიელია... მოკვდა ბავშვი, გამრა... მუხლები მოკეცა... სული ძლიერს ამოითქვა, თან საცადავად ამოიხსენება... ცოტა შეისვენა. შემდეგ სსკებიც შემოიარა. ვერაფერი დაიჭირა, ხელ-ცარიელი დარჩა.

ურრებსე წვალი დაესხა. თვალები ცრემლებით ბუხრა... წასვლა ვერ მოუხერხებია. უნდა ვინმეს შესწავლოს, საეკლერო უთხრას, მაგრამ ვის? არ იცის. კარგა ხანს იყო ასე, დამძარბული, ბოლოს მოსხლეტილი წამოვიდა ძამბისკენ.

სინარული გულში ნააკვდა, მუხლი კეცება, დარცხუნილი მოდის, ღამის არის იტიროს. „შე, დალოცვილო ღმერთო, რა ვაგებრდებოდა, რომ აკესრულებინა ჩემი ოსოვნა?“ — ფიქრობს და გულ-მოკლული მოდის.

წედან თუ იმედით იყო აღსაფსე, ახლა სულ უძებოდა, მახუბსედაც აჭკარა გული, ძამბსაც კედურის...

— შეილო, რა ქენი? — გამოსძახა ეანიდან ძამბი, რომელმაც ძამბსე შეატყო, რომ ნანიკო ხელ-ცარიელი იყო.

— ვერაფერი, — უგულოდ უმასუხა ნანიკომ და მიუყვდა.

— მერმე რაა, რომ მოწუენილხარ? თუ ამ დიღაზე არ გაემა, აწი გაემაყვა: — დააძედა მამამ; თუძეცა ნანიკოს გულის დიდად არ უგრძენია ეს სიტყვები.

დიდხანს იყო მოწუენილი, ჩაფიქრებული. თუ წუდან, მასუების ჩამოსაყვლადად წასუვლაძდე, ძროხის უბების ღრაჭუნი უსინაძოვნებს ჰკვრიდა, ასლა იძის სმენით-და ატარებს დროს. მსოლოდ ხანდისხან გაიფიქრებს, თუ რა ბედნიერი იქნებოდა, რომ მწუერი დაეჭირა, მაგრამ უცებ ისევ ჩაეძახა გული და ძროხის ღრაჭა-ღრუჭს უგდებს უერს.

კარგა ხნის შემდეგ გული მოუბრუნდა, დაწუნარდა და ისევ შეურიგდა მასუებს. წუდანდელი გულ-აჯრუება უკუ-აგლო და მამის დაუკითხავად წავიდა მეორედ მასუების ჩამოსაყვლადად.

აი, კიდევ უახლოვდება ფეტვის უხანს, ისევ გამოცოცხლებულ იმედს ძლივს აოკებს... შეჩერდა. „ღმერთო და ბედოვო“, — სიტყვა და გასწია. ხანა ერთი თვალი, მეორე, შესამე... არაფერი არაა...

კიდევ უიმედობა, ხანოწარკვეთა... ესაა უკან უნდა გამობრუნდეს, არ უნდა დანარჩენი ჩამოიაროს...

ამ დროს რაღაც ფანი-ფუნი მოისმა, ფრთების შემოკვრანს ჰგავდა... ნანიკომ ურები სცქვირდა... აქეთ ეცა, იქით გაიქცა... ჰსუდავს — მხეში მწუერი გაბმულა და ერთ გაწამაწამია: ისუვს, მუას ებრძვის, ხან აქეთ გაფრთხება ხან იქით.

— დედა ჩემო!... — ერთი შესმახა ნანიკომ და მწუერს გულით დაეცა. გამოხსნა აზრადაც არ მოსუვლია; მუა გაწუვირდა, მწუერი უბეში ჩაისუვა და თავსუდ ქუდ-მოკლეუჯილი მამისუკან გამობრბის... ხან აქ მინაკდება, ხან იქ, სიძინდები სულ გასოვლა ფეს-ქვედ, ბარე ორჯერ კიდევ წაიქცა..

— მამა ხეძო, მწვერი დაუჭირე, მწვერი!— მოიძახნა ხარულთ, აღურთოჟანებით... უცებ შეხერდა, მწვერი ამოიუბნა და ისეთის სიუხარულით ჩაჭკოცნა და ჩაიკრა გულში, რომ მკონი დედასაც არ მოჭკვევია ისე.

მოელი ქვეყანა მისია, ცას ხელი მიუწვდა.. ისევ ვარბის...

— რას მოვესწარი ამას, რას? მამა... მამა!..— გაჭკვივის.

— რა იყო, შეიღო, რა ამბავია?— მოაძახნა შეძინებულმა მამამ.

— დაუჭირე, დაუჭირე ..

მამამაც თოხნას თავი გაანება და შეიღს მოკვება.

— აბა, მახუენე!— სიცილით უთხრა შეიღს სიამით განარებულმა და ხელი გამოუწოდა. ნანიკომაც ხელში მისცა მწვერი.

— იმისთანა მსუქანია, მამა, იმისთანა, რომ... სანონივითაა სულ... სანამდის კიდევ არ დაუჭერ, ამას არ დაუკლავ... შენი ჭირიძე, დედა, შენი, — იმასის ნანიკო და სტის, ტაშს უგარავს, მიწასე უყვებს არ აკარებს...

გაცინებულმა მამამ მწვერი ხელზე დაისვა და სინჯავ დაუწყო.

— დრო...— გაისმა უცებ და მწვერმაც კამარა გაბაკობა, გაურინდა, რაც ძალი და ღონე ჭქონდა...

მამა გაოცებული დარჩა... დიდილი ზირს დააკვდა.

ნანიკო გამემდა, თავს სარი დაეცა...

— რა იყო? რა იქნა?— წამოიძახნა გაოცებულმა და იქითკენ დააზირა გაქცევა, საითაც მწვერი გაურინდა.

— ბიჭო, ფროები არ დაგიბოჟანია?— ჭკითხა გაპვირუებულმა მამამ.

— ა...რ...ა... — ძლივს ამოიღუღლულა თავ-სარ დაწყობულმა ნანიკომ და გამემდა...

— რომ გასწავლე, რა იყო! არ დამიჯერე?

ნანიკო გამრა, გაქვავდა, ხელები ძირს ჩამოჰყარა, მუხლები აუცანცანდა...

— დედა... — წაიხურჩულა და ცრემლის ღვარიც წასქდა...
იქვე ჩაიკეცა...

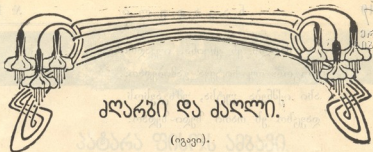
— შვილო, ასჯერ გითხარი, რომ ფრთები უნდა დაბტყინა
თქო... დავუიწყებია სინარულში და რა ხეში ბრალია...

— შენი ბრალია, შენი... შენ გაუშვი, თორემ მე უკვე
შეაჯდა ხელში და არ გამქცავია... შენ ქენი კე, შენ... — ესა-
უყუდებოდა ტირილით ნანიკო მამას, მისი ზღოქუნი იქაუ-
რობას აურუებდა. ტყუილად ცდილობდა მამა დაეწუნებინა,
არაფერმა დაზირებამ არ გასჭრა...

ნანიკო მთელი დღე სლოკინებდა და მწარედ იტონებდა
მწვერის გაყრენას, მამისაც დიდი უკმაყოფილო იყო.

ვ. მალაქიაშვილი.

ქვარზი და კაღლი.

(იგავი).

როსელ მინდორში ძაღლი ძღობის შეჭყდა,
აჭყდა-დაჭყდა, — არ მოეწონა;
დაცინვით უთხრა: — რის მაქნისი ხარ,
ესრუდ ზაწაწა და მუშტის წონა.

სამოქცადე, უხო ქმნილებავ,
თორემ ვაგსრისე შენ ახლავო!
ზღაობმა მიუგო: — თუ არ დამეხსენ,
თუითუ განახებს კე სიღუო.

ძაღვს ეს ეწეინა, თუკადრისა:
როგორ თუ სიტუვა კამბიუდაო?
ასი იქმნება კუტსა, უმზგუნოს
დაუცხო ეს თათი ზედი-ზედაო!

ძეკქმნათ ორთავ ომი სანსტიკი:
ძღარბმა აბურძგზა თვისი ეკლები;
ჯერ მოხერხებით თუაღმი ატაკა,
და დაუსერა ძემდეგ ნეკნები!

დამბრცხებულმა ძაღლმა მოჰკურცხდა
ეუფით, წყნაზილით, კუდის ტრიალით;
ძრავლად დაკოდილ ზირისასიღვან
ჩამოსდიოდა სისსლი თქრიალით!

ა. შანშრაშვილი.

პატარა ფისოს ამბავი.

ჩვენს ქალაქში მთელი წამთარი სამინელო ეინფები იდგა.

მუდამ დილა სანოვაგენთვის დაუდიოდი ერთ მიერუებულ ქუნაზედ: ეს ქუნა ჩვენს სასლსა და იმ დიდ მოედნის შუა მიდლოდა, რომელსედაც უოველი საჭირო საკანი მოიპოვებოდა.

ჩვენის მიერუებულ ქუნის ორივე მხრივე გამწკრივებულნი იუვნენ სის ორ-სართულიანი სასლები, რომელთა ვიწრო ფანჯრებიდან გამოიერებოდნენ ბაღლები, სიცოვის კამო და მწუგდუგულნი ოთახებში. მართალია, დრო-გამომეებით მკრთალი მსე გამოტეოვდა სოღმე ნაცრის ფერ დრუბლებიდან წითლად აღიუდივებულ თავს, მაგრამ წამთრობით ისეთი უმნო და უბედური იყო, რომ წატარა თოვლის გუნდასაც ვერ გააღნობდა, იმ გუნდას, რომელიც ორ წამში დნება წატარა ბავშვის სელში.

დიად, ერთსელ იანვრის დაღვრემილ დილას მიუეპურებოდი ბაზრისაკენ. ციოდა. სელეებს სელთათმანი ვეღარ ათობდა: დუშმანივით იწარებოდა მიკ ეინვა და უღმობულად ამრობდა თითებს. მხსნოვს, დუქანში ფულის მიცემა რომ დამჭირდა, ვერ მიეძელ: ძლიუ-ძლიუობით ამოვიღე ჯიბიდან ქისა, იქიდან ფული-კი—დახლიდარმა, რადგანაც დუქანში ნაკლებ ციოდა და დახლიდრის სელეებს ჩვენსავით მხო და

უნარი არ დაჰკლებოდით. ფეხებს გუკლმოდებინებ უტყუარებდით
იატაკს ამავე მიზეზის გამო. სუნთქვა ვეღებოდა აწულ ტყა-
ვის საეკლას და ათორებდა; რამდენსაძე წუთს შემდეგ იგი,
ძილად გასამებელი, თორბდ უდიოდა ხემ წითლად კავარ-
ვარებულ ცხვირს.

საკვირველი ხვეულება ჰქონდა ხემს შესანიშნავ ცხვირს:
სახლში, სიბოძი ზებოისანი შესახედავი იყო—არც თავის
თავს შეირცხვენდა და არც მე მიხამდა ამ საქმეს, მაგრამ, რა-
კი სამთრის სუსი დაჰკრავდა—გაწითლდებოდა უბედურად ხემ
შესარცხვენად. ძართლია ხვენი ძვესოვე მთელ ერთ წელი-
წადს-თორმეტ თვის ამისთანა ცხვირს ატარებდა, მაგრამ ამის
მიზეზი არაყის დიდი ტრუიალება იყო; მე-კი სულ უდნა-
ძაულოდ შემართებოდა ეს საქმე.

ხვენის ქუჩის ბოლოს რომ მიუხლოვდი, ღიანდაგთან
რდაც ზებარა სავანს მოვევარი თვალი. საზოვადოდ ცნობის
მოვევარე ვიევაი. შეხურდი. ბაზარში არ მენქარებოდა.—მიუ-
ხლოვდი. ხემს დანახვაზე თავი ოდნავ ასწია და დაიკნაღლა. ზე-
ტარა, სახვერად გაეინული კატა აღმოჩნდა. დავიკუსე და ხელი
კადაუსვი. ზებარა, ღამაზი ჭროლა თვალებით შემომხედა. იმ
თვალეებში ბეერი, ძალიან ბეერი ტანჯვა აღმოვიკითხე. შემე-
ცოდება—ავიუვანე და სასოვავის კალათაში ჩავისვი. წინაღ-
მდეგობას არ მიწევდა.—შევატეე, რომ რამდენადაც გაეინული
იყო, იმდენადვე დამძეულიც ბმანდებოდა. ფერდი-ფერდს ჰქონ-
და მიკრული და ღანღანსი ვაჰქონდა. სახლში მოვიუვანე და
დიდ-დედას ჩავაბარე; მე-კი შორედ ვავემურე სასოვავის სა-
ვიდლად.

სახვეარ საათს შემდეგ, სახლში რომ დავბრუნდი, ხვენი
კატა, უკეთ რომ ვთქვით—ენუტი, ბუნრის წინ განცხრომას
უძლეოდა. ხემს შემოსეულზე თავი მოიბრუნა, უმნიშვნელოდ

შემომხედა და კვლავ მისცა თავი ოცნებას. ცოტა არ იყოს, არ მომეწონა მისი გულ-ციაობა და ჩემი არაფრად ჩავკვება. განა მეტიც ღირსია არ ვიყუები? ჯერ ერთი როგორც სიკვდილისაგან დამხსნელის წინაშე ჩემდამი მადლობას მამიც უნდა გრძნობდეს,—სხვა რომ არაფერი; ესეც რომ არ იყოს— უბრალო სრდილობა მოითხოვდა გამომცნაურებას და ფეხზე ადგომას.

მელიან მეწეინა.—მეც გადავსწუვითა ვერაუფ მოუწურობადი.—სმა-გაუცემლად მიუხსნლოვადი და შორი-ახლო ჩამოვჯეჯი ბუხართან.

ახლად ანთებული ცეცხლი ჯერ კიდევ ოდნავ ათობდა ირგულივ ჰბერს. ალს ჯერ ჯერ მოეკიდა ფეხი და უღასოდ დახტოდა სქელ შეძსზე. ცოტა ხანს შემდეგ ხელები გამოიბა და სუნთქვა ცოტა მომეშვა. გულიდან ვარაში გადავიყარე.

მშვენიერი რამეა სამთრობით თბილ ოთახში გაფარვარე-ბული ბუხარი; ორიუენი ვთბებოდით, მე და ახალი სტუმარი ჩვენის სახლისა—უცნობი ზატარა კატა.—კარგა ხანს ჩუმი ვიჯექით—ერთბანეთისთვის არც-კი შევჯიხედინა; თავმოყუარეობა ხუბას არ ვეპძლევა ზირველად დალაზარაკებისას. მე რად ვიკადრებდი ამ დამცირებას? ისიც არა ტედეობდა. კავიდა რამდენიმე ხანი. კატა ადგა, მომიანლოვდა და გამე-სახუნა ფეხზე: უთუოდ მოაკონდა ჩემი ამბავი; შესამლოა, ისიც იფიქრა,—რომ, რაც უნდა იყოს, უმცროსი იყო ჩემზე და მისთვის ნაკლებ სათავილო იყო შერიკების ზირველ ნაბიჯის გადადგმა.

მეც გული მომიღბა. ხელი გადაუსვი. კატუნია ამდლ-და—სურვი აიწია; ზატარა აქლემს დაეკ'ხავს;—კუდზე აამო-ძრავა ბეწვები და მედიდურად რამდენჯერმე ჩემ წინ გაიარ-გა-მოიარა. ეტეობდა თავის მხოსი და უხარის გამოჩენა უნდო-

და. მერე შექმნიდა—უნდა გაეგო, რა მატერიალია თავის სიყვარულით. შევაქე და დიდილით შექმნიდა: „სომ მხედავ, რა უნდა ვიქნა; რომ გრძობ, რომ არ მოსტყუვდი ჩემს წამო-უყვანილად.“ მე დავუთანებე და ჩვენ შორის ზავი ჩამოვარდა, კვლავ სელი ვადრევი. კატუნია გათამაშდა და, სეძდამი მადლობით აღჭურვილი, თავის კარვ დამოკიდებულების აღსანიშნავად მუხლებზე ამომხატა.

„მერე თათები სუფთები გაქვს?“—ვკითხე და მარჯვენა თათში მოვუღლე სელი. ალბად ეწეინა ასეთი უნდობლობა, და ჩემს არა სასიამოვნო ასრის დასარღვევად ამაყად გამომიწო-და და მარცხენა თათიც. თურმე ვცდებოდი.

მდღის ჭკვიანი ფისო გამოდგა; შემატეო, რომ შემრცხვა ცილის წამების გამო, ვადანწყვიტა დავუშოქმინებინე. დასუჭა თვალები, ასწია ცხვირი და სრუტუნი დაიწეო—ცოტა ხანს უკან ოდნავ გახილა ერთი თვლი და სეძად შექმნიდა: «როგორ მოსწონსო»—სითბოთ გაბრუებულმა თვლებს დავი-წეე—ფისოს ეწეინა.—როცა გამოვერკვიე, კვლავ იატაკზე იჯდა და უგრძობლად ბუნარს უეურებდა.

შ. ქართველი შვილი.

(დახასრული იქნება.)

ჩ ხ ი კ ვ ი

(ვაფარა).

ს იუა დახიტი, დამოუკიდებელ, თვისუფელ ცხოვრებაში შეუდრიდი. თვისუფელი ცხოვრება ტკბილად, სსსსამოვზოდ შესატკებოდ, მხოლოდ

დედამისისა და დამების დამორება გულის მიღობება. ვინ იცის, ეკებ ისე დავიქნაქნათ, წავიდ-წამოვიდეთ, რომ სხამუ-დამოდ დავმორდეთ ერთმანეთს; ან-კი თუ შევსვდით, ვერც-კი ვიცნოთ ერთმანეთი-მეთქი,—უფიქრობდი ჩემ გუნებაში და ვნა-ღვლობდი. უკვრად დედა ჩემი სხამაღლა ჩსავილით ჩამოჯდა ჩემ გუვრდით იმ წაბლის ხესე, რომელსედაც მე ვისვენებდი, და მომღვა სევედურებით:

— ჩსა, ჩსა, ჩსა, ჩსა, მე ანცო და დაუდეგარო, ცელქო და ქვეყნის გამჯავრებელი! რა გრჯიდა, ანუსიას ესომი რომ გოჭივით ჭკვილი მორთე? რას აჯავრებდი და აწუსებდი იმ საცოდავ ქვრივ დედაკაცს? შენ ხომ შენი გული იჯერე ვმმა კობითა და ცბიერებით და აფრინდი კიდევ. მე აღექსას ბაღ-ში მწიფე მსხალს შევექცეოდი და არსეინად ვიუავი. კავისედე, ანუსიას უფროსს ვაქს ნიკას აულია თოფი და ჩემკენ ფეს-აკ-რეუთ მოიბარება. შეფუთსრიადდი თუ არა, თოფმაც იჭექა და გული გამიწება.

მე სულ-განახული ვისმენდი დედის საუკუდურს მუცელში ჩაუბრუნელი, სმას ვერ ვიღებდი.

— მერე რაო, მე როგანაო? — მიჭმართა დედა ჩემს სუთას წლოვანი მუსის ფუღუროდან თავწამოყოფილმა დიდ-თავა და თვალე-გამომტერებულმა ბუძ.— მენ თითონ-კი ნაკლები ან-ცი, დაუდებარი და გამჯავრებელი ხარ, შვილს რომ ესაუკუ-დურები? თუ იმას ჭეიქრობდი, რომ შენისთანა შუტე-ბუტასა და ოხერ-ტიალს ერთი ვინმე ფილოსოფოსი შვილი გაუნდებოდა?! რასაც დასთეს, შვილსაც, იმას მოძეი! მფისთანა უსიბავი საქციელის მეტი რა უნახავს დედ-მამისაგან შენ შვი-ლებს, რომ ასეთს სამდურავებს ეუბნები? მთელი თქვენი კვა-რი ეგონა და რაღას უცხოობ? თუ ეს გინდა გვითხრა, რომ მართო შენა ხარ სანდო და უწყინარი რამ ქმნილებო? ჰაი, ჰაი, ერთი თქვენი თავი სამიგდო ხელში, რომ თქვენი აჭრე-ლებული ბურტელი ნიავს მევათამაშებინაო!..

ამ სიტყვებმა მე და დედა ჩემი ძალსე აკვანწიწმარა. აუ-ფრინდით და გაუბით მსხვილი წვეული ბუს შესამინებლად. ახლოს-კი ვერ ვეკარებოდით: გვეძინოდა არ მვესნასნდეთ. ისე კი ბევრი წვეულა კრულვა ეუძღვნით და თავი მიუბნებო.

დედა ჩემი გამებურა და სმას აღარ მცემდა. ისე ხტოდა მტოდან მტოხე, რომ ერთხელაც არ შემომხედა, თორემ იმას ვილა ჩივის, რომ მველებურად სიუბარულითა და აღურს. თ არ მქეცოდა. ამასობაში, საიდანაც იყო, ჩემი მძაც მოფრინდა და ხვეულებრივად მოგვესნაღმა. აქაც დედა ჩემმა გულციუობა გა-მოიჩინა და, ვითომც არაფერიად, აფრინდა.

— რას მიუბწეროთ დედის ამგვარი საქციელი? — მვეკი-თხე ჩემ მძას.

— როგორ თუ რას? ვერა ხედავ, როგორ აიცრუა გუ-ლი ჩვენსე დედ-მამამ? მოსწეინდათ ჩვენი ღოღობობა და ის

არის. გამოკვხარდეს, გვიკვირდნენ, ვიდრე თავის შრომის
რის ჯაჭვს შევძლებდით და მიგვეტოვეს კიდევ. ან რას ჩხსცი-
ვებინარ, რომ არ მესმის. წადი შენის გზით და შენ სურვილ-
სე მოაწვე შენი ცხოვრება, — მითხრა მამ და თავის გზას გა-
უდგა. კაი ხანი უჭმელი ვიყავი და მეც ხეხილის ბაღს მივა-
შურე. აქ მთელი ჩვენი უბნის ჩხიკვები შეკრულიყვნენ და
ბაღს მოსდებოდნენ. ღაწათიანად გამოეძგნა თუ არა, გავისე-
დე — სოფიო. — ბაღის ჰატრონია, — დიდის ჭოლოკით მოდის
ჩვენებს და სძა-ძაღლა კრულვა-წვევლას გვითვლის. სოფიოს
უკან მოსდევს მისი უძვროსი ვაჟი გიკა. — დედილო, დედი,
შენ კუნაცვადლე, ნუ ერჩი ძაკ ჩხიკვებს. როგორმე შევიჩვიო
და ერთი ჯაჯარა გამოვხარდო. ხომ იცი, დედი, როგორ
კარვად იხრდებიან და ღაწარაკს ეჩვევიან.

— უი, წვეულიძე იყოს ძაგათი სსენება, მე შენ ჯაჯარა
სახლში არ შემოგაუგანინო. მთელს დუნიასე გათქმულია, შვი-
ლო, ძაგათი დაუნდობლობა. შენ რომ მომინაურებული გგო-
ნიბ და შენი შეგობარი, აიღებს ნაკვერჩხაღს და ან სახლს
დაგიწვავს, ან თივას. არა, შვილო, ნუ გინდა ასეთი წვეული
ჩიჭის შეგობრობა, ნუ, — უთხრა დედამ გიკას და ერთის კი-
ვიდ-წივილით უკან გამოგვიდგა.

ივანე ელიაშვილი.

ბაბუას მონღოზილოვით.

ბურძნის ეხომი იყვამ და მხესე თბობდა.. ცალი თვლით ქათმებს ვაჭყურებდა, რომელნიც ვარძემო უვლიდნენ და ვურ ბედადნენ მასთან მინსლოვებანს; მკორეთი ეხოს ათვლიერებდა: სანსლის წინ ნელ-ნელა მიიზარებოდა ვა-

ტა, რომელიც სმირად სერდებოდა და სულ-განბოული უცუცქედებოდა ასლად მოიერენილს მერცხლს; მხეწვიები სტოდნენ და იტერდნენ მწერებს; ორი ზატარა ვოჭი სილორის წინ მხუნაკობდნენ ნაკვში. როვორც ერებოდა, ბურძნის მინს და მინს ბეკრი სანქე არა ჭქობდა: სანსლის კარები დაკერტილი იყო და ღორები ვურ მკვიდოდნენ მივ; ქათმები ეხომი იყუნენ და კმპოვილდებოდნენ ნაკვას ქექით; ეხოს არაფერი ცუდი არ მოვლოდა; ბურძნის თავისუფლად სთვლემდა.

ერთსელ, ამკვარ თვლების დროს, ბურძნის კარის ჭრიალი მქმოყსმა. კანსილა თვლები და ეხომი დინინსა ზატარა ვანო, რომელიც კამოსულიყო სანსლიდან და აქეთ-იქით ქერდულად იყურებოდა.

„ნეტავი რა ამბავია, რომ ვანო ქერდულად იყურებს და რიდაცას მლავს სანსლის ქვეშ,“ — ფიქრობდა ბურძნის ვანომ

სწრაფელ გადახვლო თვალი ესოს და გახწია საკუჭნაოსკენ. ვანო და ბურძანი ვერ იყვნენ კარგი მეგობრები. მართალია, ვანოს არა ერთხელ უცდიდა ბურძანის ალერსი, მისი გულის მოკება, მაგრამ ბურძანი მანც და მანც დიდ ეურადღებებს არ აქცევდა იმის ალერსს. ბაბუხას ზარბუზით ეპურობოდა, მაგრამ მისი აუოლა ხელს არ მისცემდა; ბურძანმა იცოდა, რომ მისი მოვალეობა დიდი სახასისმცებლო იყო მასწინძლის წინაშე: დარბაზობდა ესოს, სახლს, საქონელს, ქათმებს, ადუფებდა თვალ-ყურს გამყლელ-გამომყლელს, ადვილად, შეუმძნველად ერთ კაცსაც არ შემოუშვებდა ესომი, მთელი დამე ფხიზლობდა და ეფუთ უვლიდა სახლ-კარს; ამ ზირობებში ან-კი როგორ უნდა აჭეოლოდა ის ვანოს? ვანოს სახლ-კარის არა-გაფეობდა-რა და სულ თამაშობაში იყო გართული.

ცოტა ხნის შემდეგ ვანო ისევ დაბრუნდა ესომი. საღათის ქვეშ დამალული სადღაც დაეტოკებინა. ესომი შეჩერდა, გადახვლო თვალი ბურძანს და სახლის უკან აუიდა დიდ ქვასე.

ბურძანი ეოველივე ამას თვალს ადუფებდა. ვანო სახლის უკან რომ მიიძღა, წამოღვა და გახწია საკუჭნაოსკენ; დათვალეირა ეველაფერი, სუნით მიაგნო იმ ალაგს, სადაც ვანოს ცხვირსახოცში გამოხვეული კარბიანი ზური დაეძღა. მერმე შემობრუნდა ისევ ესომი, დაკუნტდა უკანა ფეხებსე ძველ ადგილს და დაიწყო თვალ-ყურის დუფნა, აბა ახლა რა-ღა იქნებო.

ვანო მიეუდა კედელს და მოწინებთ იწყო ვარჯიშობა-საღამის მიცემამი, ვითომ ვიღაცას ელაზარაკებო. ეოველივე თავის დაკურასე ხმა-მადღად ამბობდა:

„დილა მშვიდობისა.“

ბოლოს დარწმუნდა, რომ კარვად შექვია ზრდილობის თავის დაკურასე:

— დილა მშვიდობისა. შენა ხარ ჰეტრე სახდუოლდა? —
თვითონვე უნასუხებდა:

— დილა, მე ვარ. მოდი, დაუქცი.

— უკმალობთ, მე თითონ ვიპოვი ადგილს.

— საიდან მოსულხარ?

— სორბოდან! დამზავლეს შენთან მოვსულიყავ, კადმოძე-
ცა ბაბუას სალაში და მეთხოვნა ამ დღეებში კენახათ; დიდი
საქმე მაქვს თქვენთან და მოლაზარაკება მინდაო.

— მართლა? თუ ასეა, შემოდი სახლში და სვალამდე და-
მიცადე.

ეს საუბარი ვახომ ორჯერ განიმეორა, უნდოდა შესამეოდაც
კაქმეორებინა, მაგრამ ამ დროს ესოში შთიბავეები შემოვიდნენ
დასასუენებლად და იმულებული შეიქნა გასუმებულიყო. ვახოს
უნდოდა ჰაზის მონდობილობა იმ დღესვე შეესრულებინა, მა-
გრამ ისე-ეი რომ არაფის არაფერი გაეგო. თვით ჰაზისაც არა-
ფერი არ უნდა სცოდნოდა ვახოს მოსასრებისა.

ივანე სორბო ღრმა მოსუცი იყო. დროთა ვითარებას ისე
დაქსუსტებინა, რომ უკანასკნელი საში წლის განმავლობაში
ლოკინიდანაც ვეღარ დეკობდა. ტკივილით არაფერი არ სტკი-
ვოდა, მხოლოდ მეტად სუსტად იყო და მესსიერებაც შესამ-
ნეგვად მოჰკლებოდა. როგორც ეველა მოსუცი, ივანე სორბოც
ჯიუტი იყო. თუ მოხდებოდა და რამეს დაიქინებდა, მისი გა-
დათქმა შეუძლებელი იყო. თუძცა ეველა სცდილობდა როგორ-
მე ჰეტვი ევით და ესინამოვნებინათ, ის მანც დარწმუნებული
იყო, რომ ჰეტვიით არ ეპურობოდნენ. ერთი ადამიანი იყო, რო-
მელსაც მისი გული მოეგო—ეს ადამიანი იყო ჰეტარა ვა-
ხო. — ვახო მეტად უეფარდა სორბოს და, რასავეორველია, სულ
მოლად უნდობოდა მას. ამას ეველა ამხევედა და ამისათვის
ვახოსაც მისი სახელი უწოდეს. სორბოს არა ერთსულ უვი-

ქრია: ხეშბ შვილმა ძალიან დასიანა ოჯახი; მისი თება ერთობ მწელია და, თუ ვინმე გამოაკეთებს, ისევე ზატარა ვახო.

ერთსელ, გასაფხულის დასაწყისში, სორბოს თავის ძველი მეგობარი, ჰეტრე ზანდუოლდი, მოაკონდა და იმის ნახვა მოინდომა?

რომ გვეითხათ სორბოსათვის: რად გინდა ზანდუოლდის ნახვა, კარგვეთ ვერაფერს გინახუებდათ. მართალი რომ ვთქვათ, თითონაც არ იცოდა, ამ სიბერის დროს რად უნდა და ძველი მეგობრის ნახვა, რა აზრები უნდა გაეზიარებინა მისთვის. ერთსელ სორბო მიუბრუნდა თავის შვილს და უთხრა:

— გასაფხული კარგია: ვუიქრობ ძალე წამოვდგე ლოკინიდან, მინდა ჰეტრე ზანდუოლდი ვნახო და საქმეებზე მოველაზარაკო.

შვილმაც დიდილით უნახსა:

— რატომ არა, მამა! თუ საქმე გაქვს, რასაკვირველია უნდა ინახულო.

დადგა საფხული: სორბოს უკეთესობა არ ეტეობოდა; სინუსტიკი არ ეძუებოდა; ლოკინიდან ვერ დგებოდა; ჰეტრე ზანდუოლდის ნახვის სურვილიკი არ შორდებოდა მის გონებას და ხელ-მეორედ მიძართა თავის შვილს:

— მინდა ჰეტრე ზანდუოლდს მოველაზარაკო, ადგომა არ შემიძლია; გთხოვ, გაუგზავნო ვინმე, მოვიდეს და მნახოს.

— დიდი სიამოვნებით! გაუგზავნი ვინმეს, როგორცკი შემთხვევა შექნება, — ოდნავ დაცინვით უთხრა შვილმა. მოხუცი მიხვდა დაცინვის კილოს, მოიხმო ზატარა ვახო და ჩუმიდ უთხრა:

— უური უბდე მამას, ამა რას ეტევის შინაურებს ამ საქმის შესახებ.

ვანოძაც შეხსრულა მოხუცის სურვილი. მამას ეთქვა, სხვა-რობა ძალიან მოხუცებულა, ეოველივეს ძაღუ ივიწუებს და ზანდვოლდისაც ძაღუ დაივიწუებსო.

ძალიან ეწუინა ეს მოხუცსა და იმედი დაჰკარგა, რომ შვილი როდისმე სურვილს აუსრულებდა. ახლა სულ იმის ფიქრში იყო, როგორმე შვილის დაუსმარებლად შეეცუობინებინა ჰეტრე ზანდვოლდისათვის თავისი სურვილი. ჰეტრეს სოფლამდის დიდი მანძილი იყო: კბელი კსით ოცი ვერსი, მოკლე კსით-კი, მთით და ტეით, თითქმის ათი. მოხუცმა იფიქრა: «დავწერ წერილს და ვისმეს გადატანო». მოითხოვა სწერ-კაღამი, მაგრამ სელები ისე უკანკალებდა, რომ წერა ვერას კსით ვერ მოახერხა. იფიქრა, ისევე ვანოს დავწერინებო, მაგრამ საქმე იმაში იყო, რომ ვანო ჯერ ჰატარა იყო, სეოლამიაც არ იყო მობარებული. ამ კარეძობამაც დიდად დაახანდვლიანა მოხუცი.

—ოჰ, დმერთო, როდის მოვესწრები იმ დროს, რომ ჰატარა ვანომ წერა ისწავლოს: იმას მანც მივწერინებ წერილს ჩემ ჰეტრე ზანდვოლდთანო,—ფიქრობდა ის.

ჰატარა ვანო მისვდა, რომ მოხუცს დასმარება სჭირია; გადასწუიტა თვითონვე წასულიყო ჰეტრე ზანდვოლთან და გადაეცა მოხუცის თხოვნა. დუოვნებლივ შეუდგა ამ აზრის განსორციელებს: მოუარა საკუჭნაოს, აიღო ქვის ქვეშ მიძაღული კარაქიანი ჰური და გაუდგა ტეით კსას.

საით და როგორ გასწია ვანომ—ეს არავის არ შეუნი-ნიძნავს; მხოლოდ ბურმანი ხედავდა ეოველივეს და იკრძნო, რომ ბავშვი რაღაც სასიფათოს სწადისო; იკრძნო და თავის კრძნობა საძინელი ეფეთთ გამოააშკარავა.

ბურმანის ეფამ ჰატარა ვანოს მამა გამოადვიდა, კადლო კარები და კულის-წერომით შეუტია ძაღლს; ძაღლმა

დაინხსა თუ არა რომ ვარები გაიღო და მსწინძელი კაპონი
 გაიწია ტუისკენ და ეყვან უმატა. უნდოდა მსწინძლის უკრდ-
 ღებმ მიექცია იქითკენ, სითკენაც ზეტარა ვანო წაუცდა. მს-
 წინძელი-კი უფრო და უფრო უჯავრდებოდა:

— გახუძდი, შე სამკლეკ, აკი ეველა გამოკვდივით.
 აიღო ქვა და ესროლა მადლს.

მადლიც გახუძდა და ესოში შემობრუნდა. ცოტა ხნის
 შემდეგ სასლიდგან გამოვიდნენ მთიბაჟები და საბუშოდ გაე-
 შვეურნენ. ბურმანმა იფიქრა: მსწინძელს ვერაფერი გავაბე-
 ბინე; შეიძლება ამით მანც რამ გავაგებინო და დაიწყო ე-
 ყუა. ეყუდა და თან ტუისკენ იწვედა.

— რა მოუვიდა ამ მადლს: სომ არაფერი უბედურება
 მომხდარა. იქნება ვინმე ავახაკი დათარეშობს ამ ტყეში,—წა-
 მოიძხსა ერთმა მთიბაჟმა.

— ალბად უბრალოდ ჰქეფს.

— დახუძდი, შე წყულო, — მიამძხსა და თან ცულის ტა-
 რი მიაუოლა. ბურმანიც გახუძდა.

როდესაც მთიბაჟები დაბრუნდნენ, ბურმანი ეყვით შეხვდა.
 ჰქუვდა და თან მიიწვედა ტუისკენ.

— ახლა მანც ეკებ როგორმე გაიკონ, რისთვის ვეფე, —
 იფიქრობდა ბურმანი, მაგრამ შინაურებს არა ესმოდათ რა: ზი-
 რიქით კიდევ უჯავრდებოდნენ და ღანძლავდნენ.

ბურმანი მიხვდა, ეყვით ვერავის ვერასფერს შეაკონებდა,
 და კადანწვეიტა თითონ მიშველებოდა ბავშვს. შევიდნენ თუ
 არა სასლში მთიბაჟები, ბურმანი კ'სას გაუდგა.

ელენე ახვლედიანი.

(შემდეგი იქნება).

რ ე ბ უ ს ი.

(წარმოდგენილი ნ. დარაშვილის მიერ).

რ
ე

ბ

ა
ნ

მ
ა
რ

ც
ო
კ

მ-15 №-ში მოთავსებულ რეზუსული ამოცანების აღსნა:

- 1) ზირველ უჯრამი დასწერეთ (კ), შეორეში (უ), შესამეში დახატეთ გული.
- 2) ზირველ უჯრამი დაჭხატეთ (ბუ) შეორეში (ხარი).
- 3) ზირველ უჯრამი დასწერეთ (ბ), შეორეში (ა), შესამეში დახატეთ (ხარი).
- 4) დახატეთ (და).

რეზუსის აღსნა: მამო კიბესე ადიოდა.

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

იუნივერსიტეტის წიგნები:

1. ტომის თავგადასავალი მარკ ტვენისა.	ფასი	50 კ.
2. რას გვიამბობს ოთახი, — ავენაროუსისა	„	20 კ.
3. სკრუჯი და მარლენი, ჩ. დიკენსისა	„	25 კ.
4. სამშობლო ბუნების სარკე, — ივ. ელია- შვილისა.	„	30 კ.
5. ლევ ტოლსტოის მოთხრობები	„	5 კ.
6. კუბიკური ასაწყობი ანბანი.	„	1 მ. —

ყოველ-დღიური სამოლიტიკო და სალიცენზიურ გამოცემა

„სახალხო გაზეთი“

გაზეთი გამოვა 1911 წელს იმავე პროგრამით რა-
გორც 1910 წ. გამოდიოდა.

ყოველ-დღიურ გამოცემას გარდა 1911 წ. გაზეთს ექნება

სურათიანი დაგება კვირობით.

მიიღება ხელის-მოწერა 1911 წლისათვის გაზეთის ფასი:
წლით, როგორც ქალაქში, ისე ქალაქ გარეთ 8 მ. და 50 კ.
ნახევარი წლით 4 მ. 80 კ., წლიურ ხელის მოწერლებს შე-
უძლიანთ გაზეთის ფასი ნაწილ ნაწილადაც შემოიტანონ. ხე-
ლის მოწერა მიიღება „სახალხო გაზეთის“ კანტორაში და წე-
რა-კითხვის საზოგადოების მალაზიაში ი. ავალიშვილთან...

რედაქციის ადრესი: Тифлисъ, редакция „Сахалхо Газети“.

დამდეგ 1911 წლის განმავლობაში „სახალხო გაზეთის“
დამოუკიდებელი განზრახულია გამოიცეს რამდენიმე კრებული
სამეცნიერო, ფილოსოფიური და სამხატვრო შენაარსისა. თი-
თო წიგნი იქნება 300 500 გვერდამდე. გამომცემლებთან
შეთანხმებით. „სახალხო გაზეთის“ წლიურ ხელის მოწერ-
ლებს თითო წიგნი დაეთმობათ 50 კაპ., სხვებისთვის-კი ელი-
რება არა ნაკლებ თითო მანეთისა.

მიიღება ხელის მოწერა

1911 წლის იანვრიდან 1912 წლის იანვრამდე
საემქვეილო სურათებიანი ჟურნალი

ნაკადული

წელიწადი მუშვიდი

წლეურ ხელის მომწერლებს მაეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-ლი მცირე წლოვანთათვის“ **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-ლი“ მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1911 წლის ხელის მომწერლებს სარუქრად მიეცემათ:

I. ლევ ტოლსტოის მოთხრობა: **ბავშვობა და სიყვარული**,
თარგმანი, ლევ ტოლსტოის სურათით და ბიოგრაფიით, - II. **„ჩვეულ მოთხრობათა კრებული“**.

ჟურნალს ხელმძღვანელობას უწევს სიგანეებოდ არჩეული სარუქრ-ები კომისია.

ფასი ჟურნალის: წლეურად **ხუთი** მხეთი. ნახევარის წლეით **სამი** მხ.

სამწლეურ გარედ: წლეურად **შვიდი** მხეთი. ნახევარ წლეით **ოთხი** მხ.

მცირე წლოვანთათვის **24** წიგნი **სამი** მხ. — მოზრდილთათვის **12** წიგნი **სამი** მხ. — ხელის მოწერა მაიღება წლეურად და ნახევარი წლეით. ფულის შემოტანს შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-დღე 9 — 2 საათ., საშუაბათობით სალაშოთიკ.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-იზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი **ნიკო ნაკაშიძე**
გამომცემელი **თავ. პ. ი. თუშანიშვილი**.